

**ЩОРІЧНИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС
"КРАЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ СЛУЖБОВЕЦЬ"**

ТВОРЧА РОБОТА УЧАСНИКА ТРЕТЬОГО ТУРУ
ЩОРІЧНОГО ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОНКУРСУ
"КРАЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ СЛУЖБОВЕЦЬ"

НА ТЕМУ:

**"СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ
НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ"**

СИРОВАТСЬКА НАДІЯ ПЕТРІВНА

**Старокостянтинівська районна
державна адміністрація**

**Головний спеціаліст
відділу економічного розвитку,
промисловості та інфраструктури**

18.08.2018

дата виконання

підпис учасника

2018 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. СУТЬ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	4
РОЗДІЛ 2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	5
2.1. Виклики на шляху розвитку України.....	5
2.2. Стратегія сталого розвитку України на період до 2030 року.....	6
2.3. Національні цілі сталого розвитку України.....	8
РОЗДІЛ 3. МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ.....	9
ВИСНОВКИ.....	12
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	13

ВСТУП

Актуальність теми.Добробут і якісне життя кожного громадянина неможливі беззабезпечення сталого розвитку країни та функціонування ефективної економічної системи, що може бути досягнуто лише завдяки проведенню системних перетворень та структурних реформ.

У результаті Революції Гідності було остаточно визначено офіційний політичний курс на європейську інтеграцію й підписано Угоду про асоціацію з Європейським Союзом.Це надало можливість побудувати нову Україну та забезпечити дотримання європейських цінностей:

- верховенства права;
- поваги до прав людини та безпеки життя, зафіксованих у Загальній декларації прав людини;
- розвитку національної економіки відповідно до основних принципів, зафіксованих у Декларації "Цілі тисячоліття", ухваленій резолюцією ООН та ратифікованої Верховною Радою України.

Економічна, соціальна та екологічна збалансованість розвитку нашої держави може бути досягнута завдяки переходу на засади сталого розвитку, законодавче, інституційне забезпечення системи публічного управління сталим розвитком, налагодженню партнерської взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування, бізнесу, організацій громадянського суспільства.

Об'єкт дослідження – державна політика, що спрямована на реалізацію Стратегії сталого розвитку України на період до 2030 року.

Предмет дослідження – особливості реалізації цілей сталого розвитку.

Мета роботи– дослідити формування та реалізацію державної політики для системного запровадження та виконання національних цілей Стратегії сталого розвитку України на період до 2030 року.

Завдання – опрацювати Національну доповідь "Цілі сталого розвитку: Україна", Стратегію сталого розвитку "Україна – 2020", проект Стратегії сталого розвитку України на період до 2030 року, законодавчу базу.

РОЗДІЛ 1. СУТЬ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.

Сталий розвиток є новою світоглядною, політичною та практичною моделлю для усіх країн світу, які розпочали перехід від суто економічної моделі розвитку до пошуку оптимального балансу між трьома складовими – економічною, соціальною та екологічною.

Основою сталого розвитку є паритетність відносин у тріаді "людина – господарство – природа". Сталий розвиток узагальнює в собі процес виживання і відтворення генофонду нації, активізацію ролі кожної окремої людини в суспільстві, забезпечення її прав і свобод, збереження навколишнього природного середовища, формування умов для відновлення біосфери та її локальних екосистем, орієнтацію на зниження рівня антропогенного впливу на природне середовище й гармонізацію розвитку людини в природі.

Визначення шляхів забезпечення сталого розвитку держави має ґрунтуватися на формулюванні стратегічних цілей державотворення з урахуванням реалій сьогодення, тенденцій розвитку світового співтовариства, місця і ролі України в Європі та світі.

Ідея сталого розвитку стосується не тільки сучасності: вона адресована водночас як нинішнім, так і майбутнім поколінням. Це ідея рівноправ'я всіх поколінь і всіх людей кожного покоління, справедливості в просторі й у часі, ефективного використання потенційних можливостей, збалансованості суспільного розвитку і збереження природи.

Провідна ідея концепції сталого розвитку – баланс економічних, соціальних та екологічних цілей – ініційована ООН і підтримана усіма країнами світу. Це той ідеал розвитку, до якого потрібно прагнути. Досягти його непросто, оскільки розвиток у суспільній свідомості асоціюється, в першу чергу, з економічним розвитком. Одним із кроків для досягнення зазначеного балансу може бути перехід від планування соціально-економічного розвитку, яке законодавчо закріплене та впроваджується в Україні, до планування сталого розвитку на національному, регіональному та місцевому рівнях.

РОЗДІЛ 2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

1.1. Виклики на шляху розвитку України.

На початку тисячоліття Україна демонструвала відносно стійке економічне зростання, що сприяло покращенню соціальної ситуації в країні та досягненню Цілей Розвитку Тисячоліття (ЦРТ).

У середньому темп проросту ВВП протягом 2000-2007 років становив близько 7,5%. За цей період ВВП України збільшився майже на 80%, а продуктивність праці – на 70%. Водночас позитивний економічний та соціальний поступ відбувався за умов формування в Україні сировино орієнтованої експортної моделі розвитку, яка спиралася на конкурентні переваги, що виникали завдяки дешевизні енергетичних та трудових ресурсів. Це створювало певну ілюзію конкурентоспроможності національної економіки й успішності відповідної моделі конкуренції, зумовлюючи зволікання з подоланням ключових системних диспропорцій та здійсненням структурних перетворень. Відсутність послідовної політики щодо опанування сучасних чинників конкурентоспроможності зумовила жорстку реакцію України на світову фінансову кризу 2008-2009 років і рекордну за показниками глибину провалу першої хвилі кризи у 2009 році. Відновлення зростання з 2010 року відбулося, передусім, під впливом пожвавлення на зовнішніх ринках (у 2010 році експорт товарів з країни зріс на 29,6%). Водночас, відновлення зростання не супроводжувалося позитивними зрушеннями у структурі виробництва.

Україна постала перед необхідністю зміни ідеології економічного зростання. Сировино-експортоорієнтована, «староіндустріальна» модель економіки дедалі більше давала збої через нестабільність і фактичне згортання зовнішніх ринків. Уповільнення темпів зростання світової економіки спричинило звуження попиту на світових ринках і негативно вплинуло на експортоорієнтовані галузі промисловості України. Наслідки збройного конфлікту на сході країни, невизначеність напрямів розвитку та несприятлива

зовнішньоекономічна кон'юнктура стали основними чинниками другої хвилі економічного спаду та зменшення обсягів виробництва, зокрема в металургії та у деяких експортоорієнтованих сегментах машинобудування. Наразі необхідним є розв'язання проблем, що гальмують економічне зростання в Україні, та створення умов для прискорення економічного розвитку й забезпечення змін у його якості.

1.2. Стратегія сталого розвитку країни на період до 2030 року.

На початку 2016 року робоча група українських експертів, за підтримки Програми розвитку ООН в Україні, розпочала розробку проекту Стратегії сталого розвитку України до 2030 року. Окрім європейської практики, важливою основою цього документу стали ухвалені всіма державами-членами ООН у 2015 році Цілі сталого розвитку. Після експертних консультацій, до яких були залучені органи влади, науковці, громадськість, бізнесмени, українська Стратегія сталого розвитку була направлена до розгляду у Верховну Раду (9 серпня у Верховній Раді зареєстрований проект Закону України "Про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року" (реєстраційний №9015)).

Метою Стратегії є забезпечення високого рівня та якості життя населення України, створення сприятливих умов для діяльності теперішнього і майбутніх поколінь, припинення деградації екосистем шляхом впровадження нової моделі економічного зростання, що базується на засадах сталого економічного розвитку.

Стратегія сталого розвитку України до 2030 року орієнтована на вектори, визначені в Стратегії сталого розвитку "Україна – 2020":

– **вектор розвитку** – забезпечення сталого розвитку країни, проведення структурних реформ, забезпечення економічного зростання екологічно невиснажливим способом, створення сприятливих умов для ведення господарської діяльності;

– **вектор безпеки** – забезпечення безпеки держави, бізнесу та громадян, захищеності інвестицій та приватної власності, забезпечення миру і захисту кордонів, чесного та неупередженого правосуддя, невідкладне проведення очищення влади на всіх рівнях та забезпечення впровадження ефективних механізмів протидії корупції. Пріоритетом є безпека життя та здоров'я людини, що неможливо без ефективної системи охорони громадського здоров'я, надання належних медичних послуг, захищеності соціально вразливих верств населення, безпечного стану довкілля і доступу до якісної питної води й санітарії, безпечних і якісних харчових продуктів та промислових товарів;

– **вектор відповідальності** – забезпечення гарантій кожному громадянину, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних або інших ознак, мати доступ до високоякісної освіти, системи охорони здоров'я та інших послуг в державному та приватному секторах;

– **вектор гордості** – забезпечення взаємної поваги та толерантності в суспільстві, гордості за власну державу, її історію, культуру, науку, спорт.

Визначальним у Стратегії є інноваційне спрямування розвитку, яке ґрунтується на активному використанні знань і наукових досягнень, стимулюванні інноваційної діяльності, створенні сприятливого інвестиційного клімату, оновленні виробничих фондів, формуванні високотехнологічних видів діяльності та галузей економіки, підвищенні енергоефективності виробництва, стимулюванні збалансованого економічного зростання, що базується на залученні інвестицій у використання відновлюваних джерел енергії, в екологічно безпечне виробництво та «зелені» технології.

Сталий розвиток орієнтований насамперед на людину та поліпшення якості її життя у сприятливому соціально-економічному середовищі та екологічно чистому, здоровому, різноманітному природному довкіллі. Високий інтелектуальний рівень людського потенціалу має забезпечити конкурентоспроможність країни у майбутньому.

1.3. Національні цілі сталого розвитку України

Для встановлення стратегічних рамок національного розвитку України на період до 2030 року на засадах принципу "Нікого не залишити осторонь" було започатковано інклюзивний процес адаптації глобальних цілей стратегічного розвитку з урахуванням специфіки національного розвитку.

15 вересня 2017 року Уряд України представив Національну доповідь "Цілі сталого розвитку: Україна", яка визначає базові показники стратегічного планування на довгострокову перспективу.

Національну доповідь підготовлено Міністерством економічного розвитку та торгівлі України за координації Наталі Горшкової. Доповідь затверджено Міжвідомчою робочою групою високого рівня з питань організації процесу впровадження ЦСР в Україні під головуванням Першого віце-прем'єр-міністра України - Міністра економічного розвитку і торгівлі України Степана Кубіва та Координатора з гуманітарних питань, Координатора системи ООН в Україні, Постійного представника Програми Розвитку ООН в Україні Ніла Вокера.

Національні цілі базуються на глобальних Цілях сталого розвитку, що були ухвалені на Саміті ООН, і передбачають реалізацію завдань у різних сферах діяльності й життєзабезпечення та показники для моніторингу їх виконання.

17 глобальних цілей є переліком обов'язкових справ для людей та держави, планом досягнення успіху.

Ціль 1. Подолання бідності.

Ціль 2. Подолання голоду, розвиток сільського господарства.

Ціль 3. Міцне здоров'я та благополуччя

Ціль 4. Якісна освіта.

Ціль 5. Гендерна рівність.

Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови.

Ціль 7. Доступна та чиста енергія.

Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання.

Ціль 9. Промисловість, інновації та інфраструктура.

Ціль 10. Скорочення нерівності.

Ціль 11. Сталий розвиток міст і громад.

Ціль 12. Відповідальне споживання та виробництво.

Ціль 13. Пом'якшення наслідків зміни клімату.

Ціль 14. Збереження морських ресурсів.

Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші.

Ціль 16. Мир, справедливість та сильні інститути.

Ціль 17. Партнерство заради сталого розвитку.

"Для досягнення Цілей Сталого Розвитку на національному рівні Україна здійснюватиме нові програми і проекти, які на практиці забезпечать макроекономічну стабільність, екологічний баланс та соціальну згуртованість. Цілі Сталого Розвитку служитимуть в якості загальної основи для подальших перетворень в Україні", – саме так зазначив Президент України Петро Порошенко у своєму виступі на Саміті ООН з Порядку денного в галузі розвитку на період після 2015 року, який відбувся в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН, і під час якого було надано загальне бачення нових орієнтирів розвитку до 2030 року та визначено 17 Цілей Сталого розвитку.

РОЗДІЛ 3. МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

. Формування світогляду, що дозволить мінімізувати руйнування середовища свого існування – це довготермінова мета, подібно до формування демократичного суспільства. Для цього в Стратегії викладено стратегічне бачення сталого розвитку, 7 стратегічних і 20 операційних цілей із зазначеними індикаторами та цільовими показниками, що визначені для досягнення суспільством у 2020, 2025 і 2030 роках. Забезпечення ефективного впровадження положень Стратегії залежить від багатьох факторів.

Важливою умовою успішної реалізації Стратегії сталого розвитку України є вироблення ефективного імплементаційного механізму та розбудова потенціалу і спроможності як на державному рівні, так і на рівні окремо взятих суб'єктів. Стратегія має підкріплюватися виробленням дієвих механізмів її реалізації з чітко закріпленими сферами політичної відповідальності (забезпечення фінансування, річні плани дій, закріплена відповідальність за конкретними міністерствами і відомствами), а також розбудовою адекватної інституційної бази та підвищенням інституційного та персонального потенціалу для забезпечення виконання її цілей.

Держава забезпечує сталий розвиток через розробку та впровадження нормативно-законодавчих актів щодо переходу на засади сталого розвитку, реалізацію пріоритетних загальнонаціональних програм соціально-економічного і екологічного розвитку країни, активізацію соціальної політики і забезпечення соціальних гарантій населенню, визначення основних напрямів і параметрів розвитку економіки, включаючи структурну перебудову з урахуванням екологічних вимог, здійснення цілеспрямованої інвестиційної діяльності, направленої на подальшу екологізацію промислового і сільськогосподарського виробництва з виходом на міжнародні стандарти.

На регіональному рівні сталий розвиток передбачає розробку соціально-економічних та екологічних програм розвитку територій, формування місцевих бюджетів з урахуванням пріоритетності цілей і завдань сталого розвитку, реалізацію комплексу заходів збалансованого розвитку регіонів. Серед яких першочергове значення мають наступні:

- досягнення природно-господарської збалансованості в соціально-економічному розвитку регіонів;
- проведення структурних змін економіки регіонів щодо зростання частки обробної промисловості з орієнтацією на виготовлення наукомісткої продукції машинобудування із зниженим ресурсоспоживанням, а також продукції легкої і харчової промисловості;

- формування регіонального господарського механізму, що може регулювати соціально-економічний і екологічний розвиток, в тому числі і антропогенний вплив на довкілля;

- поліпшення найважливіших територіальних пропорцій, підвищення рівня економічного розвитку регіонів за рахунок ефективнішого використання регіональних умов, ширшого залучення ресурсів місцевого значення, сприяння розвитку підприємницької діяльності, трансформації аграрного сектора економіки регіонів з урахуванням рівня їх екологічної адаптованості;

- здійснення заходів щодо нормалізації екологічного стану та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, визначення шляхів розвитку та використання господарського потенціалу радіоактивно забруднених регіонів;

- впровадження басейнового принципу управління водокористуванням і регулювання водних відносин.

Гармонійне поєднання загальнонаціональних і регіональних інтересів дасть змогу врахувати особливості кожного регіону, своєрідність природно-географічних, ресурсних, історичних, економічних, соціальних та інших умов у контекст і загальнодержавних інтересів.

Для ефективного впровадження Стратегії важлива участь різних зацікавлених груп у впровадженні її цілей, налагодження конструктивного діалогу між владою, бізнесом та громадянським суспільством, де кожна сторона має свою зону відповідальності. Така участь може бути інформативною, консультативною або стосуватися прийняття рішень та використовувати різні інструменти та механізми, такі як, консультативний діалог, участь у міжвідомчих механізмах, підвищення обізнаності населення з проблематикою, використання Інтернет ресурсів для пропагування цілей сталого розвитку.

ВИСНОВКИ

Стратегія сталого розвитку для України – це не лише виконання міжнародних зобов'язань, це, передусім, можливість звільнитися від неефективних застарілих практик, що тягнуть країну донизу, перейти до концептуально відмінної моделі розвитку, ключовим у якій є триада економічного, соціального й екологічного аспектів, котрі мають враховуватися, коригуватися та взаємодоповнюватися. Це також стимулюватиме пошук альтернативних рішень, які не шкодитимуть ані довкіллю, ані інтересам місцевих громад.

Звичайно, дотримання балансу між економічними, соціальними і екологічними цілями – це ідеал сталого розвитку, і досягти його непросто, адже розвиток у суспільній свідомості асоціюється передусім з економічним розвитком. Ухвалення і запровадження Стратегії буде якраз одним із кроків до досягнення цієї мети.

Стратегія сталого розвитку України визначає мету, напрямки руху, першочергові пріоритети та індикатори належних оборонних, соціально-економічних, організаційних, політико-правових умов становлення та розвитку нової української держави.

Стратегія працюватиме, якщо суспільство докладе зусиль зі свого боку – потрібен високий рівень самосвідомості і доброї волі громадян змінювати свої звички і поведінку у взаємовідносинах з природним середовищем. І розпочинати потрібно вже сьогодні. Кожний громадянин повинен усвідомлювати, що він є частинкою держави, і саме від нього залежить добробут усієї нації та майбутніх поколінь.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Стратегія сталого розвитку "Україна-2020" (12 січня 2015 року №5/2015). Офіційний сайт Верховної Ради України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
2. Проект Закону про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року №9015 від 07.08.2018. Офіційний сайт Верховної Ради України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64508.
3. Національна доповідь "Цілі сталого розвитку: Україна". Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, 2017. 176 с. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=938d9df1-5e8d-48cc-a007-be5bc60123b8&tag=TSiliStalogoRozvitku>.
4. Аналіз державних стратегічних документів щодо врахування адаптованих для України Цілей сталого розвитку до 2030 року. Офіційний сайт ПРООН// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/sustainable-development-report/sdg-goals-ua-govt-strategies-summary.html>
5. Україна 2030. Доктрина збалансованого розвитку. Видання друге. – Львів: Кальварія, 2017. – 164 с.